

การสำรวจวิจัยพืช ประเภทใบเลี้ยงคู่ในส่วนสาธารณะ
ของกรุงเทพมหานคร

นายประนอม จันทรโณทัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิทยาศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2523

001498

I16300401

A SURVEY OF DICOTYLEDONOUS WEEDS IN
BANGKOK PUBLIC PARKS

Mr. Pranom Chantaranothai

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Science

Department of Botany

Graduate School

Chulalongkorn University

1980

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การสำรวจวิจัยพืช ประเภทใบเลี้ยงคู่ ในสวนสาธารณะของ
 กรุงเทพมหานคร
โดย นายประนอม จันทระโตทัย
ภาควิชา พฤกษศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิทยา เทพหัสดิ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาโท

..... *ประนอม จันทระโตทัย* คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประกิจฐ์ บุณนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... *ประนอม จันทระโตทัย* ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประกิจฐ์ อินทรไวย)

..... *วิทยา เทพหัสดิ* กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิทยา เทพหัสดิ)

..... *บุศมรรณ ฅ สงขลา* กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บุศมรรณ ฅ สงขลา)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การสำรวจวิจัยพืช ประเภทใบเลี้ยงคู่¹ ในสวนสาธารณะของ
กรุงเทพมหานคร
ชื่อนิสิต นายประนอม จันทร โฉมทัย
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิยดา เทพหัสดิ
ภาควิชา พฤกษศาสตร์
ปีการศึกษา 2522

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการสำรวจและศึกษาวิจัยพืชประเภทใบเลี้ยงคู่¹ ในสวนสาธารณะ
ของกรุงเทพมหานคร ใช้เวลาสำรวจและศึกษา 18 เดือน ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม พ.ศ. -
2521 จนถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2522 ผลการสำรวจสวนสาธารณะจำนวน 5 แห่งของกรุง-
เทพมหานคร พบวิจัยพืชประเภทใบเลี้ยงคู่ทั้งหมด 31 วงศ์ จำนวน 104 ชนิด ได้จัดทำคำ
บรรยายลักษณะโดยสังเขปและสภาพนิเวศน์วิทยาของพืชแต่ละชนิด

Thesis Title A Survey of Dicotyledonous Weeds in
 Bangkok Public Parks

Name Mr. Pranom Chantaranonthai

Thesis Advisor Assistant professor Wiyada Thephutte

Department Botany

Academic Year 1979

ABSTRACT

This paper deals with the result of the survey and study of dicotyledonous weeds in Bangkok Public Parks which has been carried out of the period of 18 months, dated from July 1978 - December 1979. There are 104 species 31 families found in 5 parks. Short description and habitat of each species have been made.

กติกกรรมประกาศ

งานสำรวจวิจัยพืช ประเภทใบเลี้ยงคู่ ในสวนสาธารณะของกรุงเทพมหานคร
ครั้งนี้ ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิทยา เทพหัสดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษา
ที่ให้คำแนะนำแนวทางการศึกษาคลอกจนแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จสมบูรณ์

กราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประภัสรา อินทรโฆสิต และ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บุศมรรณ ฌ สงขลา ที่ได้ตรวจแก้ไขและให้คำแนะนำต่าง ๆ ทำให้
วิทยานิพนธ์สมบูรณ์ขึ้น

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพฤกษศาสตร์ กองวิทยาการ กรม-
วิชาการเกษตร และเจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพฤกษศาสตร์ป่าไม้ กองบำรุง กรมป่าไม้
ตลอดจนเจ้าหน้าที่สวนสาธารณะทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เจ้าหน้าที่
สวนธนบุรีรมย์และสวนสัตว์ดุสิต และขอขอบคุณมหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่กรุณาให้ทุนสนับสนุนการวิจัยครั้งนี้.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
รายการตารางประกอบ	ช
รายการภาพประกอบ	ซ
ดัชนีชื่อวิทยาศาสตร์	ญ
ดัชนีชื่อไทย	ฎ
บทที่	
1 บทนำ	1
2 การศึกษาเกี่ยวกับวัชพืช	2
3 อุปกรณ์และวิธีดำเนินงาน	4
4 ผลการศึกษา	6
5 วิจัยารณผลและสรุปผล	122
เอกสารอ้างอิง	145
ประวัติ	150

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
4.1	แสดงชนิดและวงศ์ของวัชพืช ประเภทใบเลี้ยงคู่ ที่พบในส่วน สาธารณะของกรุงเทพมหานคร	112
4.2	แสดงจำนวนชนิดของวัชพืชในแต่ละวงศ์ที่สำรวจพบในส่วน สาธารณะของกรุงเทพมหานคร	120

รายการภาพประกอบ

ภาพที่		หน้า
1.	แสดงลักษณะและสภาพนิเวศน์วิทยาของหมามุ่ย (<u>Mucuna gigantea</u> (Willd.) DC.)	127
2.	แสดงสภาพนิเวศน์วิทยาของสาบแรังสาบกา (<u>Ageratum conyzoides</u> Linn.)	128
3-4	แสดงสภาพนิเวศน์วิทยาของถั่วลาย (<u>Centrosema pubescens</u> Benth.)	129
5.	แสดงสภาพนิเวศน์วิทยาของผักบุ้ง (<u>Ipomoea aquatica</u> (Forsk.))	131
6.	แสดงสภาพนิเวศน์วิทยาของตะไคร้ (<u>Eclipta prostrata</u> (L.) Linn.)	130
7.	แสดงสภาพนิเวศน์วิทยาของเอื้องเพ็ชร์ (<u>Polygonum tomentosum</u> Willd.)	133
8-18	แสดงนิเวศน์วิทยาของวัชพืช	134

ดัชนีชื่อวิทยาศาสตร์

๗
หน้า

<u>Abutilon indicum</u> Linn. ssp. <u>guineense</u> (Schumach.) Borss.	๘
<u>A. indicum</u> Linn. ssp. <u>indicum</u>	๗
<u>Acalypha boehmeroides</u> Miq.	9
<u>A. indica</u> Linn.	10
<u>Achyranthus aspera</u> Linn.	11
<u>Aeschynomene indica</u> Linn.	12
<u>Ageratum conyzoides</u> Linn.	13
<u>Alternanthera ficoidea</u> (L.) R.Br. ex Griseb	14
<u>A. philoxeroides</u> (Mart.) Griseb	15
<u>A. pungens</u> H.B.K.	16
<u>A. sessilis</u> (R.) R. Br. ex R. & S.	17
<u>Alysicarpus vaginalis</u> (L.) DC.	18
<u>Amaranthus gracilis</u> Desf.	19
<u>A. spinosus</u> Linn.	20
<u>A. tricolor</u> Linn.	21
<u>Bacopa monnieri</u> (L.) Pennel	22
<u>Bergia ammannioides</u> Roxb. ex Roth.	23
<u>Blumea lacera</u> (Burm.f.) DC.	24
<u>Biophytum sensitivum</u> (L.) DC.	25
<u>Boerhavia diffusa</u> Linn.	26
<u>B. erecta</u> Linn.	27
<u>Cayratia trifolia</u> (L.) Domin.	28
<u>Centella asiatica</u> (L.) Urb.	29

<u>Centrosema pubescens</u> Benth	30
<u>Cleome gynandra</u> Linn.	31
<u>C. rutidosperma</u> DC.	32
<u>C. viscosa</u> Linn.	33
<u>Coccinia grandis</u> (L.) Voigt.	34
<u>Corchorus aestuans</u> Linn.	35
<u>C. olitorius</u> Linn.	36
<u>Crotalaria pallida</u> Ait.	37
<u>C. quinquefolia</u> Linn.	38
<u>Desmodium triflorum</u> (L.) DC.	39
<u>Dipteracanthus prostratus</u> (Poir) Nees	40
<u>Eclipta prostrata</u> (L.) Linn.	41
<u>Eleutheranthera ruderalis</u> (Sw.) Sch.-Bip.	42
<u>Emilia sonchifolia</u> (L.) DC. ex Wight	43
<u>Eupatorium odoratum</u> Linn.	44
<u>Euphorbia heterophylla</u> Linn.	45
<u>E. hirta</u> Linn.	46
<u>E. hypericifolia</u> Linn.	47
<u>E. orbiculata</u> Miq.	48
<u>E. thymifolia</u> Linn.	49
<u>Fleurya interrupta</u> (L.) Gaud.	50
<u>Glinus oppositifolius</u> Linn.	51
<u>Gomphrena celosioides</u> Mart.	52
<u>Hedyotis biflora</u> (L.) Lamk.	53
<u>H. corymbosa</u> (L.) Lamk.	54
<u>H. pterita</u> Bl.	55

	၂
	၂
	၂၅၇
<u>Heliotropium indicum</u> Linn.	56
<u>Hemigraphis repanda</u> (L.) Hall.f.	57
<u>Hydrocotyle sibthorpioides</u> Lamk.	58
၂၇ <u>Hygrophila erecta</u> (Burm.f.) Hochr.	59
<u>Ipomoea aquatica</u> Forsk.	60
<u>I. xima</u> (L.f.) G. Don ex Sweet	61
<u>Jussiaea linifolia</u> Vahl.	62
<u>J. repens</u> Linn.	63
<u>Lindernia crustacea</u> (L.) F. Muell	65
<u>L. ruelloides</u> (Colsm.) Pennell	66
<u>Malachra capitata</u> (L.) Linn.	67
<u>Malvastrum coromandelianum</u> (L.) Garcke	68
<u>Melochia corchorifolia</u> Linn.	69
<u>Melothria maderaspatana</u> (L.) Cogn.	70
<u>Merremia emarginata</u> (Burm.f.) Hall.f.	71
<u>Mimosa pudica</u> Linn.	72
<u>Mollugo pentaphylla</u> Linn.	73
<u>Mucuna gigantea</u> (Willd.) DC.	74
<u>Neptunia oleracea</u> Lour.	75
<u>Oxalis corniculatus</u> Linn.	76
<u>Passiflora foetida</u> Linn.	77
<u>Peperomia pellucida</u> (L.) H.B.K.	78
<u>Phaseolus adenanthus</u> G.E.W. Mey	79
<u>P. lathyroides</u> Linn.	80
<u>Phyla nodiflora</u> (L.) Greene	81
<u>Phyllanthus niruri</u> Linn.	82

<u>P. reticulatus</u> Poir.	83
<u>P. urinaria</u> Linn.	84
<u>P. virgatus</u> Frost.f.	85
<u>Pilea microphylla</u> (L.) Liebm	86
<u>Pluchea indica</u> (L.) Less.	87
<u>Polygonum tomentosum</u> Willd.	88
<u>Portulaca oleracea</u> Linn.	89
<u>P. quadrifolia</u> Linn.	90
<u>Rorippa indica</u> (L.) Hiern	91
<u>Rostellularia bankaoensis</u> Bremek.	92
<u>Ruellia tuberosa</u> Linn.	93
<u>Sesbania javanica</u> Miq.	94
<u>Sida acuta</u> Burm.f. ssp. <u>acuta</u>	95
<u>S. rhombifolia</u> Linn. ssp. <u>retusa</u> (L.) Borss.	96
<u>Solanum melongena</u> Linn.	97
<u>S. torvum</u> Sw.	98
<u>S. trilobatum</u> Linn.	99
<u>Sparganophorus vaillantia</u> Crantz.	100
<u>Sphaenoclea zelanica</u> Gaertn.	101
<u>Sphaeranthus africanus</u> Linn.	102
<u>Stachytarpheta jamaicensis</u> (L.) Vahl.	103
<u>Syndrella nodiflora</u> (L.) Gaertn.	104
<u>Synostemon bacciformis</u> Linn.	105
<u>Tephosia pumila</u> (Lamk.) Pers.	106
<u>Trianthema portulacastrum</u> Linn.	107
<u>Trichosanthes integrifolia</u> Kurz	108

<u>Tridax</u> <u>procumbens</u> Linn.	109
<u>Vernonia</u> <u>cinerea</u> (L.) Less.	110
<u>Wedelia</u> <u>biflora</u> (L.) DC.	111

ดัชนีชื่อไทย

	หน้า
กะเจา	36
กะเจานา	35,36
กะเจียบ	74
กะเม็ง	41
กะดั่งทังโก	50
กะสัง	78
กระต่ายจามขน	23
กระทกรก	77
กระเทียมอบ	25,72
กาเม็ง	41
ก้างปลาเครื่อ	83
ก้างปลาแดง	83
กุนอกาโม	56
เก็ดัดปลา	39
เก็ดัดหอย	58
ชาคดอง	83
ขางจำไฟ	85
ขางปากปลุก	69
ชิกา	108
ชิกากิน	108
ชิกาแดง	108
ชิกาน้อย	108
ชดู	87

	๖๗
	หน้า
ชดู	87
เขยเคย	45
ชัคมอญ	8
ชัคมอน	96
ครอบ	8
ครอบจักรวาล	8
คัันรม	25
คด	87
จางเปงหนอ	66
จียอมตันตาด	25
ชากรก	78
เซายอบ	25
ทอมແທບ	8
ทอยตัง	59,93
ทอยตังนา	59
คัับเสื่อเล็ก	13
คัันตักแก	109
แตงนก	70
แตงโมป่า	108
แตงหนู	70
แตงหนูน	70
คำแยตัวผู้	10
คำแยตัวเมีย	50
คำแยแมว	10
คำลิ่ง	34
ถ้วนก	79

	หน้า
ถั่วฝัก	80
ถั่วไฟ	79
ถั่วลาย	30
ถัสดงนา	18
เถาคัน	28
เถาเงาะ	77
เถาสะอึกเถาดักหอย	71
เถาสิ่งห้โต	77
ทวยอม	25
เทียนนา	62
เทียนน้ำ	62
น้านมราชสีห์	46
น้านมราชสีห์โบน	47
น้านมราชสีห์เล็ก	48,49
ขานเที่ยง	90
ขานไม่วุ้โรยป่า	52
ขั้วบก	29
ปอกระเจา	36
ปอเทือง	37
ปอบแอบ	8
ผักกะสัง	78
ผักกระเจด	75
ผักกาดนก	91
ผักกาดรอ	62
ผักกค	78
ผักกุ่มป่า	101

ผักขม	19
ผักขมขาว	21
ผักขมสี	21
ผักขวง	51
ผักขี้กุง	51
ผักขี้ขวง	51
ผักโสม	19
ผักโสมจีน	21
ผักโสมแดง	46
ผักโสมสวน	21
ผักโสมหนาม	20
ผักโสมหิน	26, 107
ผักครากทะเล	111
ผักแคบ	34
ผักแครก	104
ผักฉีก	75
ผักเฉก	75
ผักตาโคง	89
ผักตำลึง	34
ผักทอกยกอด	60
ผักบั้ง	43
ผักเบ็ยเด็ก	90
ผักเบ็ยใหญ่	26, 89
ผักเบ็ยหิน	107
ผักเบ็ยหนู	60
ผักบั้ง	90

ผักปอก	6, 101
ผักปอกหนา	101
ผักปอกน้ำ	63
ผักปมป่า	101
ผักปมปลา	101
ผักเบ็ด	15, 17
ผักเบ็ดคำ	14
ผักเขียวแดง	17
ผักบั้งแป	26
ผักบั้งกิน	26
ผักไผ่น้ำ	88
ผักแวน	76
ผักสังเข	78
ผักส้มเสี้ยน	31
ผักเสี้ยน	31, 32
ผักเสี้ยนผี	33
ผักหนอก	29
ผักหนอง	75
ผักหม	19, 21
ผักโหมป่า	21
ผักโหมฟ้า	26
ผักสองแฉง	94
ผักฮากกล้วย	78
โผงผาง	8
ฝรั่งเหาะ	44
แพงพวย	63

พรมมิ	22
พังพวย	63
พื้งขาว	11
พื้งเขียว	103
พื้งสี	8
ไมยราพ	72
มะกอกขาว	8
มะเขือขาว	97
มะเขือขาวมะพร้าว	97
มะเขือทะวาย	97
มะเขือพวง	98
มะเขือป่า	97
มะเขือยาว	97
มะเขือตะคอง	98
มะเขือห้าผ่า	97
มะเขือแคว้งกลา	98
มะพร้าวนก	105
มะไฟเคียนห้า	84
มะแว้งเครือ	99
มะแว้งเครือเขา	99
มะแว้งช้าง	98
มะแว้งเถา	99
ย้งมไ้	97
ย้งปัก	95
ย้งกวาด	95

	หน้า
ระงับ	72, 102
รับจกอม	98
ด้านไต่ใบใหญ่	82
ลูกเขยตายแมยายทำศพ	45
ลูกไต่ใบ	82, 84, 85
สำมะเห็ง	95
แว้ง	98
สะเคาคิน	51
สะอึก	71
สะแองโบนน	69
สามเสื่อ	44
สามแรงแ้งสามกา	24
เส้งเล็ก	69
สับกา	104
ส่มกบ	76
ส่มสังกา	76
ส่มสามคา	76
ส่มเลียนผี	33
สรอยนกเขา	73
โสนกินคอก	12, 94
โสนคางคก	12
โสนหางไก่เล็ก	12
โสนหิน	12, 94
หยูกาบหอย	65
หยูกาเกิดคปลา	81

	หน้า
หญ้าเกด็คหอย	39,58
หญ้าขี้	95,96
หญ้าขี้ไຍยาว	95
หญ้าไซเทา	73
หญ้าคอนกทอง	102
หญ้าวงช้าง	56
หญ้าวงช้างน้อย	56
หญ้าจียอบ	72
หญ้ากอกขาว	44,108
หญ้าตานทราย	39
หญ้าตานหอย	39
หญ้าไต่ใบ	82
หญ้าไต่ใบเข้า	82
หญ้านกเขา	73
หญ้าน้ำค้าง	9
หญ้าคันทมิถ	46
หญ้ามันยอก	72
หญ้าฝรั่งเศส	44
หญ้าพงพลเขา	55
หญ้าพระศิริโอสรรัต	44
หญ้าเมืองววย	44
หญ้ายาง	45
หญารกช้าง	77
หญ้าถนง	54
หญ้าละออง	108
หญ้าสามแรง	13

	หน้า
หญาสามวัน	108
หญาเสื่อหมอบ	44
หญาหนวกแมว	27
หมอนอย	108
หมามุย	74
หมากแดง	98
หมากกิบน้ำค้าง	53
หนากวัว	24,87
หนามกระสุน	16
หวายวงช้าง	56
ทางปลาชอน	43
หนนไก	50
หนนแมว	10
หนปลาชอน	43
หงหอย	38
หอมเกี้ยว	41
อังกาบ	93
อีไร	51
อำไย	83
เอื้องเพ็ชร์	88